

KÖYLÜ VE İŞÇİ MÜNASEBETLERİ

Her sabah gazetemi açtığı zaman karşılaştığım haberler işçilerin gerek iktisadi alanda -sendikalarda- gerekse siyasi alanda -T.İ.P'te- her gün artan, canlanan bir faaliyette bulduklarını gösteriyor. Zaten bizim burjuvaların, toprak ağalarının işçi sınıfının varlığından ve mücadeleci hareketinden hiç şüpheleri yok; onlar tartışmıyorlar, doğrudan doğruya karşı harekete geçiyorlar. İşçi hareketine ve bunu destekleyen aydınlara karşı yaptıkları saldırılar, tahrikler ve T.İ.P.in genel başkanının şahsında bu partiyi, yani işçilerin siyasi alanda bağımsız hareketini vurmak için giriştikleri teşebbüsler, anti-demokratik kanunları kaldırmıya hiç yanaşmamaları bunu açıkça gösteriyor.

Bugünkü mevcut partiler içinde Türkiye İşçi Partisi memleketin geleceği bakımından ümit bağlanabilecek başlıca parti olarak beliriyor. Amaçları ve programı ile bu parti ilerici, sosyalist aydınlara memleketi kalkındırmak için gerekli gördükleri bütün ekonomik-sosyal reformları benimseyen, bunları muhalefette iken savunmayı, iktidarı gelince uygulamayı vadeden tek partidir. Bunun için TİP diğer partiler meyanında bir parti değildir; tarihsel-sosyal anlamı, görevi, önemi büsbütün başka bir partidir. Ekonomik, sosyal, kültürel bütün reformların gerçekleştirme yolu siyasetten geçer. Siyasal mekanizmanın kumanda kolları sömürücü ve çıkarıcı çevrelerin elinde oldukça ne plânlama, ne toprak reformu, ne köy enstitüleri gibi eğitim hamleleri, ne hekimliğin sosyalleştirilmesi gerçekleştirilemez. Bunun için bütün ilerici kuvvetlerin siyasi alanında tek ilerici hareket olan TİP etrafında toplanmaları, onunla işbirliği ve dayanışma halinde çalışmaları gerekir.

Önce Şehirlerde Teşkilatlanma

Bugün TİP.'in büyük merkezlerde ve bu merkezlerin ilçelerinde teşkilatlanır olduğu görülüyor. Partinin memleketin politik hayatında kolay kolay sökülemeyecek sağlam köklere sahip olabilmesi için önce sanayi merkezlerinde teşkilatlanıp partiyi kitlelere doğrudan doğruya mal etmesi şarttır. Sendikalı, sendikasız veya rakip sendikalara mensup olsun, bütün işçilerin doğrudan doğruya, sendika kanalından geçmeksizin partiyi benimsemeleri, desteklemeleri sağlanmalıdır. Parti doğrudan doğruya kitlelerin partisi olduğu nisbette temeline oturmuş olur.

Köylüye de El Uzatmalı

Partinin bugün faaliyetlerini büyük merkezlere teksif etmesi tabii ve gerekli olmakla beraber, fazla vakit kaybetmeden ele alınması gereken bir başka konu daha var: Tarım emekçilerinin teşkilatlandırılması işi. Bunun çeşitli gerekçesi var:

- 1- En basit ve yüzeyde olanı, seçimlerde köylünün desteğini kazanmak zorunludur. TİP'in etkili bir muhalefet yapabilmek için parlamentoya girmesi, programını uyguluyabilmesi için de iktidara geçmesi lâzımdır. Yalnız

işçi ve ilerici aydınların oyu ile bu sağlanmaz. Büyük seçmen kitlesi köylünün desteği gereklidir.

- 2- Köylü de işçi gibi fakir, hatta hali daha da perişan bir kitledir. İşçi ile köylü arasında bir mukadderat birliği vardır. Öte yandan, ne kadar kuvvetli olursa olsun hiç bir sosyal sınıfın sadece kendi gücü ile iktidara gelemeyeceği ve iktidarda kalamıyacağı sosyal-politik bir gerçektir. İktisadi-siyasi kudreti elinde tutan zümreler bile bütün propaganda vasıtalarını seferber ederek orta ve alt sınıfları kendi taraflarına çekmek çabasındadırlar. İşçi partileri de diğer emekçi sınıfların ve ilerici aydınların desteğinden müstağni kalamaz, işçinin en yakın en tabii müttefiki ise köylüdür.
- 3- Memleketin kalkınma davası sanayileşme davasıdır ama, sanayileşme tarımsal üretim sisteminde de bir devrim yapmadan gerçekleştirilemez. Bu ikisi aynı zamanda, baş başa yürütölmek zorundadır. Batıda kapitalizmin gelişmesi tartışılırken hep sanayi devriminden söz edilir, oysa tarımda da, aynı derecede göze çarpıcı olmamakla beraber, önemli, köklü bir devrim yer almış, sanayileşme öyle mümkün olmuştur. Bizim gibi geri memleketlerin objektif tarihsel şartlar bakımından kapitalist düzenle kalkınması imkânsız ve sosyal adalet bakımından da arzu edilmez olduğundan, tarımsal kalkınmayı sosyalist açıdan ele almak, bunu somut, ayrıntılı bir şekilde programlaştırmak, bu programı köylüye benimsetmek ve köylüyü bu amaçla teşkilatlandırmak lazımdır. Geriliği, cahilliği, sosyal etki merkezlerinden uzakta kendi içine kopalı, yalnız hayatı dolayısıyla köylüler de, kentli işçiler gibi kendi yollarını kendileri bulup, kendi başlarına teşkilatlanamazlar. Bu vazife işçi partisine, bu durumda TİP'e, düşmektedir.

Karşılaşılacak Zorluklar

Köylünün siyasal eğitimi ve teşkilatlandırılması büyük zorluklarla karşı karşıyadır. İlkın, köylülerin memleket yüzeyi genişliğinde dağılmış olmaları, taşıt ve haberleşme sistemlerinin yetersizliği bunlara ulaşmayı zorlaştırmaktadır.

İkincisi, Parti teşkilâtı ilçe olan kasabalara, etkisi de köylere kadar uzandı mı Parti karşısında ağaları, yerli nüfuzluları bulacaktır. Bu üçra, dar çevrelerde ağalar, gericiler ve ortakları köylüyü TİP'ten uzak tutmak için her türlü tahrik, iftira ve baskıda bulunacaklardır. TİP. teşkilâtlanma hürriyetini kullanmaktaki mücadelesini, büyük şehirlerden çok tarım merkezi ilçelerde verecektir.

İçinde bulunduğu ekonomik-sosyal şartlar dolayısı ile köylüyü sosyalist kalkınma yörüngesine sokmak zordur. Sosyalist düzen, yani emekten yana ve emeğin iştiraki ile bir devletçilik işçinin alışageldiği çalışma ve hayat şartlarında sarsıcı bir değişiklik yapmıyacaktır. Yine bir işbölümü sistemi içinde toplu halde fabrikalarda belirli ücret karşılığı çalışacaktır. Yalnız sömürölmediği, emeğinin âdil karşılığını aldığı, çalışma saatleri dışında kültürel faaliyetlerle kişiliğini geliştirmek imkânlarını bulduğu için maddeten ve manen daha tatmin edici bir hayata kavuşacak, ferdi kabiliyetlerine göre ilerleme imkânları bulacaktır. Diğer bir deyimle sanayide üretim organizasyonu sosyalist bir düzene geçmiye hazır vaziyettedir, zaten sanayide üretim sisteminin bu gelişmesidir ki sosyalizmi tarihsel bir zorunluk kılmaktadır.

Tarımda üretim kuvvetleri ve düzeni sanayideki değişmeye paralel bir gelişme göstermemiştir. Tarımsal üretim sistemi sosyalist bir düzene geçmeye hazır vaziyette değildir. Bunun için köylünün hayat tarzında bir devrim gerekecektir. Fakir köylünün düşünce-duygu ufku mevcut düzen içinde kendisinin de bir ağa gibi varlıklı, hiç değilse hali vakti yerinde olmasıdır. Oysa bu hayalinin gerçekleşmesine imkân yoktur. Toprak dağıtıp ucuz kredi ile tarım âletleri sağlamakla da mesele çözümlenmiyor. Asıl mesele tarımsal üretim sistemini değiştirmek, yeniden teşkilâtlandırmaktır. Köylüyü de bir işbölümü ve işbirliği düzeni içinde toplu çalışmaya yönelmektir. Bu ise köylünün geleneksel hayat ve çalışma tarzında önemli bir değişiklik demek olacaktır. Bunun için tarımda reform programını çok dikkatle, çok somut ve teferruatlı, safha safha uygulanacak şekilde hazırlamalı ve bunu mutlaka köylüye benimsetmenin, uygulamada desteğini kazanmanın yolları araştırılmalıdır. Kâğıt üstünde ve nazari bilgi ışığında ne kadar parlak görülürse görülsün köylünün anlayıp benimsemediği bir program iyi yürümez.

Diğer taraftan, yabancıya, kentliye karşı çekingen olan köylünün, itimadını kazanmak için somut yollar, usuller aranması gerekir. Meselâ TİP, Gençlik Teşkilâtı gibi bir Köycülük Teşkilâtı da kurabilir. Bu teşkilatın kolları özellikle ilçe merkezlerinde önemli rol oynayabilir. Bunlar, hem kendi bölgelerindeki köylü şartlarına dair bilgi edinme, etütler yapma merkezleri vazifesini, hem de bir çeşit yardım kolu vazifesini görebilirler; hastalık, mahkeme, dilekçe verme v.b. işlerle ilçeye gelen köylü üyelere yardım etmekte, haklarını savunmada gösterecekleri gayret köylü kitlesinin itimadını ve Partiye desteğini kazanmakta rol oynayacaktır.

Köylünün Durumu

Bu güçlükler yanında en büyük avantaj toplumun genel tarihsel gelişmesinin sosyalizmden yana olmasıdır. Bu gün bütün geri ülkelerde köylü kitleleri devrimci bir duruma az çok ulaşmışlardır; yani sosyal yapıda köklü değişmelere yatkın hale gelmişlerdir. Çünkü bu ülkelerin toplumsal gelişmesinin en tıkanmış sektör tarım sektörüdür, en acil meseleleri tarım meselesidir. Köylü kitleleri, yukarıda izah ettiğimiz gibi, alışmış oldukları geleneksel iş ve hayat tarzı, bağlandıkları sosyal sorunlar bakımından işçiler gibi sosyalizme hazır değillerdir, ama tarım sektöründeki çöküntü, gittikçe derinleşen yoksulluk bu kütelerde derin bir huzursuzluk, büyük potansiyel bir kuvvet yatmaktadır. Bu durum onları harekete geçmeye, bir şeyler yapmaya itelemektedir. Çin, Vietnam, Mısır, Küba ve Cezayirde köylünün ilerici hareketleri desteklemesi, Güney Amerika memleketlerindeki köylü hareketleri bundandır. Bizde de benzer bir durum vardır. Tarımda reform âcil meselemizdir ve köylümüz huzursuzluk içindedir. Gazetelerde sık sık haberlerini okuduğumuz, silahlı toplu çarpışmaya varan toprak ihtilafları, bütün köy halkının katıldığı meydan kavgaları, devlet memurlarına karşı gelmeler, Anadolu'da alıp yürüyen tarikatlar, doğudaki asayişsizlik hep bu çöküntü ve huzursuzluğun belirtileridir. Bu huzursuzluğu verimsiz, kırıcı yollardan geri çevirip olumlu, yapıcı yönde kanalizasyon etmek, siyasî bir teşkilât içinde ve bir programa göre huzursuzluk sebeplerinin giderilmesine yönelmek işi başarılırsa, tarımda devrim de başlamış olur.

Diğer bir avantajımız da otuz bin kişilik ileri, aktif bir köylü-aydın kadroya sahip

oluşumuzdur. Bu her memlekete nasip olan bir şey değildir. Köy Enstitülü öğretmenler köyü kalkındırma ülküsünün mücadelesini dernekleri ve yayın organlarında yürütmekte devam ediyorlar. Bu aydın köylü kitle hem köy gerçekleri konusunda somut bir bilgi kaynağıdır, hem de köylüyü teşkilatlandırıp yönetmekte büyük hizmetler görebilir.

Vatan, 5 Kasım 1962